

er fremdraget af alle de 3 ærede Medlemmer, som have omtalt, at min Opfattelse af den økonomiske Situation var for lys. Fuldstændig kan man jo ikke imødegaa en saadan Paastand uden at have en Masse Tal ved Haanden, og det har jeg ikke, men jeg tror dog, jeg har saa mange i min Hukommelse, at jeg kan imødegaa de ærede Medlemmer og oplyse Stillingen.

For ikke saa faa Aar siden udgav jeg sammen med Scharling en Bog, der hedder „Danmarks Statistik“, og der omhandlede vi Spørgsmaalet om Landets Velstand og Indtægt. Min afdøde Ven, Scharling, var en meget forsigtig Mand samtidig med, at han var en meget kyndig Mand. Han anslog den Gang — i Begyndelsen af 80'erne — Landets samlede Indtægt til lidt over 450 Mill. Kr. om Aaret. Jeg, som saa noget mere lyst paa Situationen — det afhænger jo noget af Temperamentet — mente, at den var omtrent 600 Mill. Kr. Lad os nu antage, at det rigtige Tal ligger imellem disse Tal, altsaa saadan noget over 500 Mill. Kr. Jeg maa bede de Herrer undskyld, at jeg her bevæger mig i Hundreder og Tusinder af Millioner, men det er jo nødvendigt, og jeg vil tilføje, at naar de Herrer efter min Mening ikke have det rette Blik paa Stillingen og Udviklingen, skyldes det til Dels den Omstændighed, at de, som virke i det praktiske Liv, til daglig aldrig have at gøre med saa enorme Tal. Det bevirker let, at de faa et skævt Syn, og det tror jeg, at de have faaet i dette Tilfælde. Altsaa, vi gaa ud fra, at da denne Generation begyndte sin Virksomhed, var Nationalindtægten saadan noget som 500 Mill. Kr. aarlig. Nu er den for kort Tid siden bleven beregnet af den Mand, som vel her i Landet er mest kyndig i disse Forhold, nemlig Kontorchefen i Statistisk Bureau og Redaktøren af Nationaløkonomisk Tidsskrift, og som er en fremragende dygtig og tillige en meget besindig og forsigtig Mand. Han har beregnet den nuværende aarlige Nationalindtægt til 1200 Mill. Kr. De se, at i denne Generations Tid er Nationalindtægten her i Landet vokset fra 500 Mill. Kr. aarlig til 1200 Mill. Kr. aarlig. Ser man hen paa det Forhold, som det ærede 5te kongevalgte Medlem (Estrup) omtalte med Rette, at vort Forbrug er tiltaget paa alle Omraader, saa vil man kunne forstaa, at ogsaa Indtægterne maa være tiltagne. Ja, sagde saa det ærede kongevalgte Medlem, men det er Gæld. Vor Gæld er vokset og udgør nu 1,000

Mill. Kr. — jeg har selv været med til at beregne det Tal. Det lyder saa enormt, men, mine Herrer, med en Indtægt af 1,200 Mill. Kr. aarlig er en Gæld af 1,000 Mill. Kr. en Gang for alle ikke saa overvældende, det er ikke en Gang et Aars Indtægt. Det er atter det samme Forhold, vi her faa at se, de Tal, vi her operere med, ere langt større end dem, man sædvanlig giver sig af med, og saa mister man Maalestokken. Gør man det op for Formuens Vedkommende, kommer man til det samme Resultat. Jeg har i sin Tid, for 1½ Aar siden, skrevet en lille Artikel i et Ugeskrift. Selv om man er meget forsigtig i sin Opgørelse, er Landets Formue vokset et Par Gange saa meget som Landets Gæld.

Nu siger man: Ja, men naar man ser paa disse store Paladser o. s. v., ser det nok straalende ud, men, som min ærede Sidemand (Estrup) siger, de ere hule, det er Gæld alt sammen. Javel, det er ganske vist Gæld. Men i mangfoldige Tilfælde, i det overvejende Antal Tilfælde er det den ene Haands Gæld til den anden. Det, som A skylder, ejer B, og man kan kun trække det fra, som Landet som Helhed skylder, altsaa de 1,000 Millioner. Man kan ikke summere alle Prioriteterne op. Og saa forekommer det hele mig ikke saa overvældende.

Det ærede 5te kongevalgte Medlem brugte en Lignelse om den gamle Bonde og den moderne Landmand. Javel. Hvorledes levede den gamle Bonde? Han sad paa sin Gaard og spinkede og sparede, han drev sin Gaard paa den gammeldags Maade, der var kun et lille Overskud, men det kom han i Strømpfødterne eller satte det i Sparekassen. Selvfølgelig var han en overordentlig solid Mand, han havde ingen Gæld, og han havde Kontanter. Hvad gør den mere moderne Landmand? Han driver sin Gaard op, han er Skyld i, at vor Landbrugsproduktion er vokset med over 50 pCt. i forholdsvis ikke mange Aar. Ja, undskyld, jeg bruger runde Tal, det er kommet mig noget uforberedt, jeg har ikke de nøjagtige Tal, men at det i det hele og store er rigtigt, indestaar jeg for. Jeg synes ikke, at det er saa forfærdeligt, at en saadan Landmand — vi tænke ham som Repræsentant for hele Folket —, naar han har forbedret sin Gaard, forøget sin Avl med 50 pCt. og sin Besætning i et lignende Forhold, derved har skabt sig en Gæld, der knapt er et Aars Indtægt, og hvoraf de ¾ ere Prioritetsgæld. Jeg tænker mig, som sagt, hele Folket koncentreret i denne enkelte Mand for at faa